

فروغی از مصباح شریعت

سیری در مصباح الشریعة منسوب به حضرت امام صادق (ع)

تحقیق و تألیف و سروده‌ی:

حمیدرضا شیرعلی (مهرآیین)

سرشناسه	: شیرعلی، حمیدرضا، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: فروغی از مصباح شریعت : سیری در مصباح الشریعه، منسوب به حضرت امام صادق (ع) / تحقیق تألیف و سروده‌ی حمیدرضا شیرعلی (مهرآیین).
مشخصات نشر	: تهران: آرزوی دیدار، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۶۴-۳۵-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عربی - فارسی.
موضوع	: جعفرین محمد (ع)، امام ششم، ۸۳ - ۱۴۸ ق. مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه -- نقد و تفسیر
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴
هوع	: Persian poetry -- 20th century
شنا، افزوده	: جعفرین محمد (ع)، امام ششم، ۸۳ - ۱۴۸ ق. مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه، برگزیده، شرح
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ق/۳۶۷۴ ی/۸۳۴۹ PIR
رده‌بندی بی‌بی	: ۸۱۶/۶۲
شماره کتبخانه ملی	: ۵۰۳۳۵۵۳

انتشارات آرزوی دیدار

فروغی از مصباح شریعت

سیری در مصباح الشریعه، منسوب به حضرت امام صادق (ع)

تحقیق تألیف و سروده‌ی: حمیدرضا شیرعلی (مهرآیین)

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

فروست: ۵۶

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۳ - ۳۵ - ۶۳۶۴ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ناشر: انتشارات آرزوی دیدار (تلفن: ۶۶۴۸۱۱۴۰ - تلفکس: ۶۶۴۸۱۱۳۹)

آدرس: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ابتدای وحید نظری

شرقی، پلاک ۱۰۰، طبقه دوم، واحد ۴

گفتارِ نخست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ بَارِئِ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ؛ بَاعِثِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ؛ ثُمَّ
الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا وَ نَبِيِّنَا، حَبِيبِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، الْعَبْدِ الْمُؤَيَّدِ، الرَّسُولِ
الْمُسَدَّدِ، الْمَحْمُودِ الْأَحْمَدِ، الْمُصْطَفَى الْأَمَجَدِ، مَوْلَانَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ؛ ثُمَّ الصَّلَاةُ وَ
السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ الْمَظْلُومِينَ الْمُقَرَّبِينَ
الْمُنْتَجِبِينَ؛ لَأَسِيَمًا بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ، رُوحِي لَهُ الْفِدَاءُ وَ أَرْوَاحِ الْعَالَمِينَ، فَالْأَعْنَةُ
اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ؛ مِنَ الْآنَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ؛ أَمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

در دنیای معاصر، علاماتِ دین و ایمان و معنویت، در هر قاره‌یی و هر کشوری و
هر شهری و هر روستایی و هر قبیله و طایفه‌یی، به نحوی یافت می‌شود. دیانت به
اشکال مختلف، با شدت و ضعف، در سراسر گیتی، بروز و نمود دارد؛ لکن آن چه
که در عالم بشریت به سان کبریتِ احمر است، چیزی نیست مگر عبودیت و
بندگی که جوهرِ دیانت است. بدون تردید و بی هیچ شائبه‌ی جانب‌داری
متعصبانه، هم در میان ادیانِ توحیدی جهان و هم در بین مذاهبِ اسلامی،
حقیقتِ بی کم و کاستِ عبودیت را تنها می‌توان در مکتبِ خاندانِ عصمت و

طهارت یافت. عبودیت یعنی خود را ندیدن و خدای تعالی و احکام و اوامر او را دیدن. ناگفته نماند که بسیاری از فِرَقِ اسلامی، از جمله متصوّفه، چنین داعیه و مدّعیایی را در قالب اصطلاحاتی چون فناء فی الله، در عِلْمِ تعریفِ خویش نقش می‌کنند؛ لکن با اندکی دقّت و تأمل در آراء و اقوال و افعال و احوالِ جلهای این قوم مشخص می‌گردد که در اغلبِ مواضع و اکثرِ مواقع، پندار و توهمِ عبودیت بر جوهر و شالوده‌ی عبودیت، تفوّق دارد؛ به عبارتِ دیگر، آن‌چه را که صوفیه، عبودیت می‌نامند، نه تنها عبودیتِ خدای متعال نیست، بل که عبودیتِ نفس و بندگی در مقابلِ مبادیِ نفسانی است که در قالبِ کراماتِ خیالی و مشاهداتِ وهمی و اذکارِ ساختگی، به ظهور می‌رسد.

درست در میانِ این همه‌ها، هولناک و غرقاب‌های مُهلِکِ خودپرستی‌های عبادت‌گونه و انانیت‌های خودپرستانه است که ضرورتِ پناه بُردن به سفینه‌ی نجاتِ ائمه‌ی اطهار، پرده از چهره برگرفته از این واقعیت را به ثبوت می‌رساند که سرّ امنیتِ سفینه‌ی امامت، وحدتِ کشتی و کشتیان است. در عرفان‌های کاذب که مدّعی تضمینِ سعادتِ بشر هستند، گسستِ اتصالِ بینِ کشتی و ملاح، امری کتمان‌ناپذیر است. صوفی‌مسلکانِ دکان‌دارِ عوام‌فریب، اگر چه در عرصه‌ی گفتار، کشتیانی در اقیانوسِ متلاطمِ شناخت را پیشه‌ی خویش می‌خوانند، لکن در میدانِ عمل، تهیدستی و عجز و نفاقِ خود را پرچم‌داری می‌کنند.

لازمه‌ی رهایی از خاک‌روبه‌ی جریان‌های صوفیانه، چشیدنِ طعمِ تَلَمّذ در مَطْعَمِ همتایانِ قرآن است. محصلِ دانشگاهِ عترت، هاضمه‌ی وجود را به مرتبه‌یی از علوّ و رفعتِ عبودی، واصل می‌گرداند که امتناع و تحاشیِ تفکیکِ عصمت از معصوم و تفریقِ ولایت از ولی را در شریانِ جان، جریان یافته می‌یابد. بی‌گمان، آموزه‌های تشیع، رهایی‌بخشِ بشریت از جمله‌ی گرفتاری‌ها و سردرگمی‌هاست. امام معصوم،

فرسخ‌ها از انسانِ آرمانیِ تصوّف، فاصله دارد. خلیفه‌الله، امینِ خدا در زمین و حجتِ او بر عباد و بندگان است. امکان ندارد که مملکتِ آسره‌ی طاها، گذرنامه‌ی طالبانِ ورود را بی‌امضای عبودیت، پذیرا گردد. امامِ معصوم، اهلِ جهاد در راهِ خداست و حقیقتِ مجاهده را در تنگنای خلوت‌نشینی و انزوا، به حصر نمی‌کشاند. تنها نباید به خودسازی اندیشید، بل که پس از آبادی و آبادانیِ خویش، نوبت به عمران و تمییرِ قلوبِ دیگر می‌رسد. امام، عالم به تأویلِ قرآن است و هستیِ احدی را جز او به حینِ علمی، منور نساخته‌اند.

بزرگانی چون ابنِ عربی و قونوی و مولوی و امثالهم، هر قدر هم که از قرآن بگویند و بنویسند و سرانند، قدم بر سکوی تفاسیرِ باطنی نهاده‌اند؛ لکن به شهادتِ عقل و نقل، بویی از تأویلِ حقیقتِ عینیِ کتابِ خداست، نبرده‌اند؛ چرا که چنین استعداد و قبولی را در هستیِ خویش ندارند. استنای تامّ و اتمّ به سنتِ رسول‌الله ﷺ، فقط و فقط در سیره‌ی فاطمه‌ی اطهر و اولادِ معصومینِ او، سلام الله علیهم اجمعین، ظهور می‌یابد. دیگران هر قدر هم که اهلِ تبعیت و اطاعت باشند، در موضعی از حیاتِ خویش، کمابیش، به تکبِ حبط و خطا نیز بوده‌اند. اتباعِ سنتِ آلِ یاسین، عرفانِ راستین را فراروی سبکِ الهی قرار می‌دهد؛ عرفانی که دستاوردِ نهایی‌اش، اطمینان به قدر و رضایت به قضاء و ولعِ ذکر و محبتِ به اولیای برگزیده و صبر در برابرِ نزولِ بلایا و شکر بر نعماتِ افزون و شوقِ لقای حق و توشه‌گیری از تقوا و مفارقت از اخلاقِ اعداءِ خدای سبحان است.

بر همین مبنا، مولف در راستای جبرانِ مافات و تدارکِ کج‌اندیشی‌های پیشین، با استفاده از بضاعتِ مزجاتِ خویش، به سیر در بخشی از احادیثِ منتسب به امام به حق ناطق، کشفِ حقایق، حضرتِ جعفرِ صادق علیه السلام در کتابِ مصباح‌الشریعه پرداخته و در نهایتِ شرم و خجلت از چنین ورودی، بر خطاپوشی و بنده‌نوازی

خداوندِ متعال و انبیای عظام و اولیای کرام و مفسران و شارحان و کارشناسان قرآن و حدیث، نظر دوخته است؛ باشد که فضلِ بیکرانِ سلیمانِ ملکِ وجود، ارمغانِ ناچیزِ مورِ ناموجود را به عنایتِ خویش، موجودیت بخشد. اَللّٰهُمَّ اَنْتَ وَلِیُّ نِعْمَتِیْ وَ الْقَادِرُ عَلٰی طَلَبَتِیْ تَعَلَّمْ حَاجَتِیْ فَاَسْئَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ لَمَّا قَضَيْتَهَا لِیْ.

آخر دعوانا اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ وَصَلِیْ اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِیْنَ

حمیدرضا شیرعلی مهرآیین

مازندران - ۲۰ ربیع الاول ۱۴۳۹ / ۱۸ آذر ۱۳۹۶